

Paulina Szmielińska-Pietraszek

Aleksandra Zienkiewicz

Akademia Pomorska

Słupsk

ROLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ŁAGODZENIU SKUTKÓW BEZROBOCIA NA PRZYKŁADZIE POWIATU SŁUPSKIEGO

THE ROLE OF THE NONGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN ALLEVIATING THE EFFECTS OF UNEMPLOYMENT

Zarys treści: W artykule przedstawiona została działalność organizacji pozarządowych z powiatu słupskiego w łagodzeniu niedopasowania strukturalnego na rynku pracy. Organizacje te, wspierając urzędy pracy, prowadzą działania skierowane do osób bezrobotnych, ale także stymulujące przedsiębiorczość i umożliwiające nabycie kwalifikacji pożądanых na rynku pracy.

Słowa kluczowe: bezrobocie, organizacje pozarządowe, powiat słupski

Key words: unemployment, the nongovernmental organizations, the province of Słupsk

Wstęp

Wprowadzenie gospodarki rynkowej oraz postępująca inflacja sprawiły, że w Polsce na przełomie XX i XXI wieku bezrobocie stało się zjawiskiem powszechnym, a obecnie, szczególnie w kontekście narastającego kryzysu, wykazuje tendencje do pogłębiania się. Zjawisko niezatrudnialności przejawia się we wzroście odsetka aktywnych zawodowo niemających zatrudnienia i w wydłużaniu się okresu bezrobocia. Przejawem pogłębiania się bezrobocia jest także to, że bardzo często dotyczy ono ludzi młodych, którzy dotychczas nie pracowali. Najwyższy poziom bezrobocia występuje w regionach, na których terenie istniało w przeszłości wiele państwowych gospodarstw rolnych oraz wszędzie tam, gdzie przez lata występował relatywnie wysoki przyrost naturalny przy stosunkowo małej emigracji (Rydz 2007). Duże bezrobocie świadczy o złym wykorzystaniu kapitału ludzkiego przez gospodarke państwa. Zjawisko to, jeśli jest długotrwałe, stanowi zagrożenie zarówno dla rozwoju gospodarczego, jak i dla samego bezrobotnego – w sferze ekonomicznej, psychicznej i fizycznej (Kryńska, Wiśniewski 2007).

Wraz z pojawieniem się bezrobocia w Polsce rozpoczęto aktywną politykę zmniejszania jego poziomu. W obecnej polityce gospodarczej przyjęto model przeciwdziałania bezrobociu, który polega głównie na interwencji na rynku pracy z użyciem środków publicznych w postaci Funduszu Pracy (Kabaj 1995), a po 2004 roku także środków z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Przeprowadzona w 2000 roku reforma systemu funkcjonowania urzędów pracy stanowiła próbę uczynienia z polityki tworzenia miejsc pracy i przeciwdziałania bezrobociu priorytetu nie tylko polityki makroekonomicznej, lecz także regionalnej i lokalnej. „Odpowiedzialność za realizację tej polityki spoczywa nie tylko na urzędach pracy, ale nade wszystko na samorządzie i administracji regionalnej i lokalnej, które powinny prowadzić lokalną politykę społeczno-gospodarczą przyjazną tworzeniu miejsc pracy i przeciwdziałaniu bezrobociu” (Kabaj 2004a, s. 123).

Przeciwdziałanie bezrobociu przez wybrane organizacje pozarządowe działające w powiecie słupskim

Organizacje pozarządowe, stanowiące trzeci sektor, obok publicznego (administracja) i prywatnego (biznes), są ważną częścią każdego demokratycznie funkcjonującego społeczeństwa. Określa się je również innymi terminami:

- organizacja wolontarystyczna, czyli ochotnicza, gdyż w większości opiera się na działalności ochotników,
- NGO, od ang. *non-governmental organization*, czyli organizacja pozarządowa,
- organizacja non profit, gdyż nie działa dla osiągnięcia zysku,
- organizacja społeczna, czyli obywatelska, ponieważ obszarem jej aktywności jest często szeroko rozumiana pomoc społeczna.

Organizacje te świadczą usługi na rzecz obywateli, nierzadko wypełniając lukę, której nie zapełnia sektor publiczny i rynkowy. Realizują zadania, które wynikają z polityki państwa, lub te, których mimo istniejącego zapotrzebowania ani podmioty publiczne, ani prywatne zorientowane na zysk nie podejmują¹.

W 2005 roku w ramach programu „Bezrobocie – co robić?” przeprowadzone zostało badanie, które dotyczyło środowiska organizacji pozarządowych zajmujących się rynkiem pracy w Polsce. Zrealizowały je Stowarzyszenie Klon/Jawor, Fundacja Fuga Mundi i SMG/KRC – *Millward Brown Company* (Herbst 2006). W badaniu tym opisano obecne miejsce organizacji pozarządowych w systemie usług oraz ograniczenia, które utrudniają wykorzystanie ich możliwości w działaniach na rzecz rozwoju zatrudnienia w Polsce i zmniejszenia bezrobocia. Dowiedziono, iż organizacje pozarządowe dysponują specyficznymi środkami w sferze pomocy grupom doświadczającym szczególnych trudności na rynku pracy, zwłaszcza tym, które mają małe szanse na skuteczną pomoc ze strony publicznych służb zatrudnienia.

Wyniki badania odnoszą się jedynie do organizacji non profit, których działalność jest aktywna i stała. Wynika z nich między innymi, że aż około 1300 organiza-

¹ *Organizacje pozarządowe*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, www.mps.gov.pl z dnia 2.12.2008 r.

cji pozarządowych prowadzi aktywną działalność związaną z usługami rynku pracy, a więcej niż 500 korzysta z nowych regulacji, które mają sprzyjać rozwojowi niepublicznych instytucji rynku pracy, z czego 116 z nich to agencje zatrudnienia, 393 jednostki szkoleniowe zarejestrowane przy wojewódzkich urzędach pracy (WUP), około 20 – spółdzielnie socjalne i Centra Integracji Społecznej.

Powyższe badania wskazują także, że 77% organizacji organizuje szkolenia dla bezrobotnych, 60% zajmuje się doradztwem zawodowym i poradnictwem, 55% pośredniczy w znalezieniu pracy, a 40% angażuje się w działania związane z aktywizacją społeczno-zawodową i integracją społeczną. Nasuwa się więc wniosek, iż istnienie organizacji NGO w znacznym stopniu sprzyja ograniczaniu bezrobocia zarówno w makroregionach, jak i w środowiskach lokalnych. Szacuje się bowiem, że w 2005 roku 200-300 tys. osób było odbiorcami takich działań.

NGO zajmujące się usługami rynku pracy na terenie Polski są statystycznie większe od innych i otrzymują przychody nie mniejsze niż 300 tys. zł. Największa koncentracja tych organizacji występuje w województwach: mazowieckim, małopolskim, śląskim, lubelskim, dolnośląskim oraz pomorskim. Ważne jest również rozmieszczenie tych organizacji w relacjach miasto-wieś, bowiem około 50% z nich znajduje się w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, a 40% ma swoją siedzibę w stolicy regionu. Najczęstszymi partnerami NGO są powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, a także inne organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz środowisko biznesu (Herbst 2006).

Organizacje non profit zajmujące się aktywizacją zawodową bezrobotnych na terenie powiatu słupeckiego można podzielić na działające w sposób pośredni oraz bezpośredni. Działalność w sposób pośredni polega na pomocy innym organizacjom pozarządowym, np. w pozyskaniu środków od państwa lub z funduszu Unii Europejskiej na zatrudnienie pracowników i rozwój firm. Do takich organizacji należą między innymi: Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku (CIO) i Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Słupsku (ROEFS). Do organizacji, które działają w sposób bezpośredni na rzecz bezrobotnych, tzn. organizują szkolenia, przekwalifikowania, a także pozyskują fundusze, można zaliczyć m.in. Słupeckie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości (SSIGiP), Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku (ZDZ), Fundację „Partnerstwo Dorzecze Słupi”, Fundację „Pro Pomerania” oraz Pomorską Agencję Rozwoju Regionalnego (PARR) i Słupecką Izbę Przemysłowo-Handlową (SIPH). W Uście działa także Niezależne Forum Samorządowe Ziemi Usteckiej.

Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku

Centrum Inicjatyw Obywatelskich² powstało w 1994 roku pod nazwą Słupeckie Centrum Wspomagania Organizacji Pozarządowych. Misją tej organizacji jest wzmacnianie i rozwój aktywnego, świadomego i otwartego społeczeństwa demokratycznego.

Centrum współpracuje z zainteresowanymi NGO z terenu byłego województwa słupeckiego oraz z samorządem Słupska, tj. z koordynatorem ds. współpracy z organi-

² Nowa nazwa funkcjonuje od 2006 roku.

zaczajami pozarządowymi i Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych. Jest też członkiem Sieci Organizacji Pozarządowych SPLOT³.

Szkolenia są podstawową formą wsparcia, które CIO proponuje przedstawicielom organizacji pozarządowych, jednostkom samorządu terytorialnego, urzędnikom oraz wszystkim osobom, które chcą aktywnie działać na rzecz innych osób, w tym także bezrobotnych. Centrum prowadzi szkolenia z: zarządzania organizacją pozarządową, pozyskiwania funduszy ze środków krajowych i europejskich, promocji i współpracy z mediami, przywództwa, tworzenia wizerunku organizacji, budowania zespołu i pracy w zespole, pracy metodą projektu, pisania wniosków o dotacje.

Wszystkie szkolenia są bezpłatne i prowadzone aktywnymi metodami, które angażują uczestników – tzw. *learning by doing*, czyli uczenie się przez doświadczenie. Dzięki temu uczestnicy mogą w bezpośredni sposób testować nabywane umiejętności oraz dzielić się spostrzeżeniami z innymi uczestnikami.

CIO w Słupsku planuje rozpoczęcie szkoleń dla grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy oraz osób bezrobotnych. Wykorzystane do tego zostaną środki pozyskane z EFS⁴.

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Słupsku

Wejście Polski w struktury Unii Europejskiej w 2004 roku umożliwiło obywatelom i instytucjom korzystanie z europejskiego wsparcia finansowego. ROEFS w Słupsku powstał, by przeciwdziałać bezrobociu, promować rozwój zasobów ludzkich, wspierać edukację i tworzyć warunki do wyrównania szans na rynku pracy.

Pracownicy Ośrodka pomagają w napisaniu i realizacji projektów, a także opracowują je tak, aby odpowiadały potrzebom lokalnego i regionalnego rynku pracy. Pomoc ROEFS jest bezpłatna. Oferowane są m.in.: szkolenia dla projektodawców z zakresu informacji i promocji EFS, na których zdobywają wiedzę o obowiązujących procedurach i wymogach administracyjnych i finansowych EFS; pomoc w przygotowaniu wniosków o dotację; wsparcie rozwoju lokalnego oraz partnerstwa na szczeblu lokalnym i regionalnym; a przede wszystkim pomoc w diagnostyce problemów na lokalnym i regionalnym rynku pracy i dostosowywanie działań, by skutecznie przeciwdziałać bezrobociu. W ciągu roku Ośrodek przeprowadza kursy i szkolenia dla około 600 osób.

Beneficjentami ROEFS mogą być: instytucje rynku pracy, organizacje przedsiębiorców i przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem EFS, szkoły, jednostki naukowe, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, np. Ośrodki Polityki Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Domy Pomocy Społecznej, Domy Dziecka, a także ośrodki doradztwa rolniczego

³ Sieć SPLOT w partnerstwie z innymi organizacjami realizuje w ramach IW EQUAL projekt „W poszukiwaniu polskiego modelu ekonomii społecznej”. Celem projektu jest wsparcie tworzenia polskiego modelu ekonomii społecznej (ES) przez określanie zadań i roli, zdefiniowanie potencjału uczestników oraz kierunków rozwoju. Szczególne znaczenie przypisuje się wypracowaniu metod zaangażowania społeczności lokalnych na rzecz wykorzystania instrumentów gospodarki społecznej w aktywizacji zawodowej grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy.

⁴ Materiały informacyjne CIO w Słupsku z grudnia 2007 roku.

oraz osoby, które są zainteresowane udziałem w projektach dofinansowanych z EFS w zakresie uzyskania informacji na temat projektów realizowanych w danym regionie⁵.

Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości

Stowarzyszenie jest organizacją pozarządową, która powstała 27 kwietnia 1995 roku z inicjatywy władz miejskich oraz radnych Słupska.

Organizacja wśród swoich głównych celów wymienia m.in.: działanie w celu ograniczenia bezrobocia i zwiększenia aktywizacji zawodowej, stwarzanie systemu wsparcia finansowego dla małych przedsiębiorstw, działania na rzecz adaptacji małych i średnich przedsiębiorstw do warunków wolnorynkowych, pomoc osobom rozpoczynającym samodzielną działalność gospodarczą w jej uruchomieniu. Do pozostałych celów należą: inspirowanie działań zmierzających do zagospodarowania niewykorzystanych obiektów gospodarczych, wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości na terenie województwa pomorskiego, popularyzacja wiedzy oraz osiągnięć naukowych i praktycznych w organizacji i zarządzaniu małymi przedsiębiorstwami. SSIGiP w ciągu roku przeprowadza kursy i szkolenia dla ponad tysiąca osób.

W SSIGiP działają:

- Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości, który udziela pożyczek osobom bezrobotnym rozpoczynającym działalność gospodarczą oraz firmom tworzącym nowe miejsca pracy dla osób bezrobotnych;
- Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości przeprowadzający ogólne i specjalistyczne szkolenia komputerowe, zawodowe, seminaria oraz prowadzący doradztwo edukacyjne dla osób indywidualnych;
- Gminne Centrum Informacji, którego zadaniem jest ułatwienie poruszania się po rynku pracy i dostępu do technologii informatycznych;
- Inkubator Przedsiębiorczości, poprzez który wynajmuje się pomieszczenia na działalność gospodarczą dla małych i średnich firm;
- Fundusz Poręczeń Kredytowych, udzielający poręczeń kredytów, a także gwarantujący należyte wykonanie umowy i wadła przetargowe;
- Pomocowy Fundusz Pożyczkowy – udziela pożyczek małym i średnim przedsiębiorstwom, które rozliczają się z Urzędem Skarbowym na zasadach uproszczonych – na rozwój i inwestycje;
- Kanadyjski Fundusz Pożyczkowy – udziela pożyczek na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw działających na rynku od co najmniej 3 miesięcy;
- Fundusz i Praca – fundusz udziela pożyczek bezrobotnym absolwentom tworzącym nowe rodzaje działalności gospodarczej lub firmom z sektora MSP tworzącym nowe miejsca pracy dla bezrobotnych absolwentów;
- Punkt Konsultacyjno-Doradczy⁶.

⁵ Wywiad z pracownikami ROEFS w Słupsku w grudniu 2007 roku.

⁶ Materiały informacyjne SSIGiP z 2007 roku.

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku powstał 6 października 1950 roku. Ma duże doświadczenie w dziedzinie kształcenia i doskonalenia kwalifikacji zawodowych zarówno młodzieży, jak i dorosłych.

Od początku swojego istnienia ZDZ kształcił młodzież przez organizację praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkoleniowo-produkcyjnych w następujących zawodach: ślusarz mechanik, elektromechanik, modelarz odlewniczy, formierz odlewniczy, wikliniarz, tokarz, ślusarz narzędziowy, monter maszyn okrętowych. Dla osób dorosłych prowadzono kursy: doksztalcające, przysposabiające i kwalifikacyjne w różnych zawodach.

Obecnie Zakład obejmuje swoim zasięgiem województwa pomorskie i zachodniopomorskie. W skład ZDZ wchodzi następujące jednostki: Centrum Edukacji Dorosłych w Słupsku, Ośrodek Kształcenia Spawaczy w Słupsku oraz Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli, które doskonalili i doksztalca kadre oświatową publicznych i niepublicznych szkół i placówek.

Zakład swoje usługi kieruje przede wszystkim do bezrobotnych poszukujących pracy, młodzieży bez kwalifikacji, mieszkańców wsi pragnących zmienić lub zdobyć nowy zawód, niepełnosprawnych. Ośrodek kształci w systemie kursowym rocznie około 12 tys. osób⁷. Pracuje w nim doświadczona kadra dydaktyczna, dysponująca bankiem programów nauczania i bazą dydaktyczną. Na przykład w 2006 roku ZDZ przeszkolił 7972 osoby, w tym 1209 bezrobotnych i poszukujących pracy: na zlecenie urzędu pracy – 1096, na indywidualne zlecenie osoby bezrobotnej – 62, na zlecenie innych instytucji lub organizacji – 51.

Uporządkowaną i celową działalność Zakład prowadzi w porozumieniu z wyspecjalizowanymi instytucjami i organizacjami. Na pierwszy plan w ostatnich latach wysunęła się współpraca z wojewódzkimi (zachodniopomorskim i pomorskim) urzędami pracy oraz powiatowymi urzędami pracy, bowiem były województwa słupskie i koszalińskie to obszary wysokiego bezrobocia, szczególnie dotkliwego dla mieszkańców wsi, kobiet, młodzieży i niepełnosprawnych.

W 2002 roku ZDZ w swych ośrodkach na terenie województwa pomorskiego we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy organizował kursy zawodowe z EFS dla osób bezrobotnych. Były to szkolenia ogólnobudowlane, podstawy obsługi komputera wraz z obsługą kas fiskalnych, spawania oraz obsługi wózków jezdniowych.

Od marca 2003 do maja 2005 roku ZDZ realizował projekt finansowany ze środków EFS w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich (SPORZL) pod nazwą „Aktywizacja zawodowa – znajdź swoje miejsce na rynku pracy”, który składał się z pięciu modułów: I – przeszkolenie w zawodach kucharz, kelner, barman; II – warsztaty z reorientacji zawodowej; III – kurs komputerowy; IV – krok po kroku, jak założyć własną działalność gospodarczą; V – kurs podstawowy języka angielskiego lub niemieckiego. W ramach projektu przeszkolonych zostało 45 osób bezrobotnych. Wartość projektu wynosiła 172 382 zł.

⁷ Wywiad w ZDZ w Słupsku w grudniu 2007 roku.

W 2005 roku ZDZ w Słupsku złożył projekt współfinansowany z EFS i budżetu państwa. Był on odpowiedzią na konkurs „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Celem tych działań było dostosowywanie rolników, ich rodzin oraz innych osób zatrudnionych w rolnictwie do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych. Uczestnicy zostali przygotowani do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków ułatwiających znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym. Realizacja projektu trwała od lutego do listopada 2006 roku, przeszkolono 100 osób. Program kształcenia uwzględniał szkolenia z programu aktywizacji zawodowej oraz szkolenia zawodowe: spawacz, bukiciarz, koszykarz, malarz-tapeciarz oraz podstawy obsługi komputera.

Aktywne formy walki z bezrobociem to głównie działania edukacyjne polegające na zmianie kwalifikacji i doskonaleniu zawodowym. ZDZ wspólnie z urzędami pracy uzgadnia prognozy, prowadzi poradnictwo zawodowe, a także uczy aktywnego zachowania się bezrobotnych w poszukiwaniu pracy. Zakład współpracuje z kuratorium oświaty i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Fundacja „Partnerstwo Dorzecze Słupi”

Organizacja powstała w ramach pilotażowego programu Leader Plus i działa jako szerokie porozumienie organizacji z trzech sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego. Fundacja jest reprezentacją około 90 podmiotów, łączących swoje siły w dążeniu do poprawy życia mieszkańców wsi w regionach słupskim i bytowskim, które jako tereny popeeagerowskie borykają się z wieloma problemami, w tym z bezrobociem.

Partnerstwo obejmuje obszar o powierzchni 270 tys. ha, w skład którego wchodzi administracyjnie 13 gmin położonych na Pomorzu Środkowym, z czego 5 z powiatu słupskiego (Dębница Kaszubska, Kobylnica, Słupsk, Smołdzino, Ustka), o łącznej liczbie 97,2 tys. mieszkańców.

Strategia rozwoju Fundacji zakłada:

- wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych obszarów należących do sieci Natura 2000;
- poprawę jakości życia na terenach wiejskich, w tym: aktywizację zawodową, promocję przedsiębiorczości i rozwój spółdzielczości, pobudzenie potencjału społecznego i poprawę komunikacji społecznej oraz rozwój współpracy lokalnej i regionalnej;
- innowację – zastosowanie nowych technologii w celu podniesienia konkurencyjności produktów i usług świadczonych na terenach wiejskich⁸.

Obecnie prowadzone są prace nad aktywizacją społeczności lokalnych i aktywną polityką rynku pracy – kształcenie ustawiczne, edukacja dorosłych, szkolenia i kursy. W wymiarze społecznym i lokalnym Partnerstwo zajmuje się pośrednictwem pracy i aktywizacją zawodową – dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy or-

⁸ Wywiad z pracownikami Fundacji „Partnerstwo Dorzecze Słupi” w grudniu 2007 roku.

ganizuje szkolenia i kursy przekwalifikowujące, jak również oferuje tzw. pracę chronioną i zatrudnienie socjalne.

Fundacja „Pro Pomerania”

Fundacja „Pro Pomerania” jest szczególną organizacją w powiecie słupskim, nastawioną głównie na pomoc osobom bezrobotnym. Zarejestrowana została w Krajowym Rejestrze Agencji Zatrudnienia jako Agencja Pośrednictwa Pracy na terenie RP, Agencja Pośrednictwa Pracy Tymczasowej i Agencja Doradztwa Personalnego.

„Pro Pomerania” specjalizuje się w kształceniu ustawicznym, edukacji dorosłych oraz w szkoleniach uzupełniających i kursach. Wśród klientów Fundacji znajdują się: pracujący zagrożeni bezrobociem lub zwolnieniem, specyficzne grupy pracujących lub grupy zawodowe, bezrobotni, młodzież do 25 roku życia, kobiety, absolwenci oraz osoby samotnie wychowujące dzieci. Fundacja szkoli rocznie ponad 600 osób bezrobotnych⁹.

Formy pomocy świadczone przez organizację są bardzo różne. Dla osób zagrożonych bezrobociem i bezrobotnych przygotowuje się: pomoc w samozatrudnieniu, wspieranie przedsiębiorczości, inne formy zatrudnienia lub pracy zawodowej, pośrednictwo pracy, pomoc w dostępie do informacji o rynku pracy. Organizowane są też praktyki i staże, praca tymczasowa, doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, przygotowanie do poszukiwania pracy (np. szkolenia z autoprezentacji, pisanie CV, szukania ofert pracy). Stwarza się także możliwości aktywności zawodowej oraz udziela pomocy socjalnej – wsparcia finansowego lub rzeczowego.

Przy Fundacji działa od 2002 roku Centrum Pracy. Jest to specjalistyczna placówka dla studentów i absolwentów, za której pośrednictwem można podjąć pracę tymczasową, odbyć szkolenie bądź staż. Centrum pomaga znaleźć pracę m.in. na takich stanowiskach, jak: recepcjonistka, sekretarka, pomoc w działach finansowym, handlowym, personalnym itp., tłumacz, operator komputerów, magazynier, pracownik produkcji, ankieter, opiekunka dziecięca, hostessa, telemarketer, kierowca, sprzątaczką, pracownik przy rozładunku-załadunku.

Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego w Słupsku

Agencja ta powstała w 1994 roku. Jej działalność skierowana jest na inicjowanie, promowanie i wspieranie wszelkich inicjatyw służących szeroko rozumianemu rozwojowi regionalnemu.

PARR dąży do stymulowania rozwoju zasobów ludzkich przez organizację szkoleń i kursów dla mieszkańców regionu oraz powoływanie nowych instytucji szkoleniowych i promowanie atrakcyjnych kierunków kształcenia. Organizując staże zagraniczne i angażując młodzież w praktyki odbywane w Agencji i pracę w charakterze wolontariatu, PARR stwarza młodym ludziom możliwość zdobywania praktycznych umiejętności i doświadczenia zawodowego.

Jednym z ciekawszych projektów, realizowanym przez PARR od marca do paź-

⁹ Wywiad z pracownikami Fundacji „Pro Pomerania” w styczniu 2008 roku.

dziennika 2003 roku, był program „Międzyuczelniana Akcja Aktywizacji Kobiet”. Miał on na celu aktywizację młodych kobiet studiujących w ówczesnej Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w zakresie przedsiębiorczości i przygotowania do wkroczenia na rynek pracy oraz samozatrudnienia. W procesie rekrutacji wybranych zostało 30 studentek z różnych wydziałów PAP w Słupsku.

Szkolenia i warsztaty miały formę zajęć interaktywnych oraz warsztatów praktycznych. Zakres materiału dydaktycznego obejmował: szkolenie interaktywne – aby pokonać problemy i wykorzystać szanse na rynku pracy; warsztaty intrapsychiczne i interpersonalne – psychologia sukcesu w planowaniu własnego rozwoju; szkolenie – mała przedsiębiorczość sposobem na samozatrudnienie; tworzenie biznesplanu; marketing i negocjacje w biznesie; zastosowanie nowoczesnych technik informatycznych w biznesie; ważne aspekty zarządzania firmą. PARR jest organizacją szkolącą rocznie około 500 osób¹⁰.

Podsumowanie

W wyniku przeprowadzonych badań nasuwa się kilka wniosków. Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe funkcjonujące w powiecie słupskim mogą odgrywać ważną rolę w aktywizacji bezrobotnych oraz stanowić doskonałe wsparcie w zadaniach stawianych samorządom lokalnym. Realizacja tych funkcji wymaga jednak właściwego zaprojektowania, wdrożenia i funkcjonowania aktywnych programów. Wiele prowadzonych badań wskazuje na to, że szkolenia i przekwalifikowanie bezrobotnych mogą osiągać wysoką efektywność, jednak pod warunkiem dostosowania ich do potrzeb i oczekiwań rynku pracy (Kabaj 2004b).

Zaniechanie działań organizacji pozarządowych w łagodzeniu skutków bezrobocia może doprowadzić do narastania tego negatywnego zjawiska. Należy pamiętać, iż dłuższe pozostawanie bez pracy powoduje nie tylko dewaluację kwalifikacji zawodowych i osłabia chęć podjęcia dalszej pracy, lecz również stan taki wywołuje groźne zmiany w psychice bezrobotnych i rodzi różne patologie (Szmielińska-Pietraszek 2005).

Trzeba jednak podkreślić, że nawet najlepsza polityka w stosunku do rynku pracy nie jest w stanie istotnie wpłynąć na czynnik mający zasadnicze znaczenie dla rozmiarów bezrobocia – na dynamikę długofalowego wzrostu gospodarczego.

Literatura

- Herbst J., 2006, *Organizacje pozarządowe w systemie usług rynku pracy 2005. Raport z badania ilościowego*, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
- Kabaj M., 1995, *Program promowania produktywnego zatrudnienia i zmniejszania bezrobocia*, Warszawa
- Kabaj M., 2004a, *Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu: studium porównawcze*, Warszawa

¹⁰ Wywiad w Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Słupsku w styczniu 2008 r.

- Kabaj M., 2004b, *Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu w Unii Europejskiej i w Polsce*, Warszawa
- Kryńska E., Wiśniewski Z., 2007, *Trzyrnaście tez w sprawie reformy polityki państwa na rynku pracy w Polsce*, Polityka Społeczna 9, s. 1-5
- Rydz E., 2007, *Przemiany struktur społeczno-gospodarczych w okresie transformacji systemowej na Pomorzu Środkowym*, Słupsk
- Szmielińska-Pietraszek P., 2005, *Metody ograniczania bezrobocia i planowego oddziaływania na rynek pracy na obszarze Pomorza Środkowego*, Słupskie Prace Geograficzne 2, s. 81-94

Summary

The introduction of market economy, increasing inflation and growing recession are the major reasons of why the unemployment in Poland has become established and permanent. In current economic policy there was accepted the model of preventing unemployment, which focuses on the intervention actions using public resources in the form of the Employment Fund and after 2004 by using resources from the European Social Fund.

The unique role in alleviating unadjusted structures on the job market is played by the nongovernmental organizations. Since they have specific means in the sphere of delivering help to the groups which experience the greatest difficulties on the job market, especially to these which do not have the slightest chance for effective help from public employment service. Therefore, the programs offered by these organizations (particularly aimed at obtaining new qualifications) play significant role in mobilization the unemployed.